

Handlingsplan för åtgärder inom hästsektorn

Till miljö- och jordbruksutskottet

Miljö- och jordbruksutskottet har beslutat bereda kulturutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2003/04:54 Handlingsplan för åtgärder inom hästsektorn jämte motioner.

Kulturutskottet yttrar sig i det följande

dels över skrivelsen, i den del som berör kulturutskottets verksamhetsområden, nämligen avsnitt 3 Den svenska hästsektorn i dag, särskilt 3.3 Spelets betydelse för hästsektorns utveckling, och avsnitt 4.1 Hästsatsningar, särskilt avsnitt 4.1.3 Projekt för barn, ungdomar och personer med funktionshinder,

dels över motionerna 2003/04: MJ38, 2003/04: MJ40 yrkande 3, 2003/04: MJ42, 2003/04: MJ43 yrkande 2 och 2003/04: MJ44 yrkande 5.

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

I skrivelsen gör regeringen – såvitt avser kulturutskottets områden – bedömningen att lokala initiativ där barn, ungdomar och personer med funktionshinder utövar hästsport har en positiv inverkan på deltagarnas fysiska och psykiska hälsa. I synnerhet är det, enligt skrivelsen, värdefullt att ta till vara flickors möjlighet till utveckling inom hästsporten. Regeringen hänvisar till den tidigare beslutade satsningen, det s.k. Handslaget, på barn- och ungdomsverksamhet inom idrotten, bl.a. hästsporten, samt vidare till hästsportens ungdomssatsning och till den verksamhet som pågår med medel från Allmänna arvsfonden.

Regeringen lämnar vidare en beskrivning över spelets betydelse för hästsektorns utveckling. Bland annat redogörs för avtalet mellan staten och ägarerna till AB Trav och Galopp (ATG). Enligt avtalet avsätter ATG årligen – numera – 38 miljoner kronor till gemensamma satsningar av riksintresse för hästsektorn. Av dessa medel går 5 miljoner kronor till särskilda satsningar på barn- och ungdomsverksamhet inom hästsporten.

Motionerna

I fyra motioner behandlas frågor om *jämställdhet inom hästsporten*.

I motion 2003/04:MJ38 (s) betonas vikten av att hästsporten breddas ytterligare. Motionären framhåller att en fortsatt satsning på flickor bör ske inom alla områden av hästsporten, samtidigt som det bör uppmärksammas att så få pojkar deltar i vissa aktiviteter.

Motionärerna bakom motion 2003/04:MJ42 (s) i denna del instämmer i regeringens bedömning i skrivelsen, nämligen att en satsning inom hästsektorn också skall innebära en satsning på flickors intresse och flickors idrott.

Liknande synpunkter förs fram i motion 2003/04:MJ44 (fp) yrkande 5, där motionärerna betonar betydelsen av att fler pojkar rekryteras till ridsporten samtidigt som det bör underlättas för flickor att aktivera sig inom travsporten. Vidare framhålls att det är viktigt ur ett genusperspektiv att ridsporten får lika bra villkor som andra idrotter och fritidsverksamheter.

Frågan om specialidrottsförbundens fördelning av medel mellan idrott som domineras av flickor respektive pojkar behandlas i motion 2003/04:MJ40 (kd) yrkande 3. Motionärerna anser det uppenbart att t.ex. ridsporten har svårt att hävda sina intressen gentemot idrotter som fotboll och ishockey. De ifrågasätter om Riksidrottsförbundets (RF) intentioner att jämställdhetsaspekten skall beaktas vid fördelning av medel verkligen trängt ned till specialidrottsförbunden. Det är enligt motionärerna angeläget att en oberoende utredning görs när det gäller fördelningen. Vidare bör även kommunerna granskas ur denna aspekt, t.ex. när det gäller medel till olika anläggningar.

Frågor om *spel på hästar* tas upp i två motioner.

Motionärerna bakom motion 2003/04:MJ42 (s) i denna del framhåller att svensk trav- och galoppsport bör ha samma konkurrensvillkor för svenskt spel på hästar som utlandsbaserade bolag har. Enligt motionen måste ett visst överskott från spelet även i framtiden kanaliseras till hästsporten, samtidigt som det är nödvändigt med en översyn av konkurrensvillkoren.

Konkurrensvillkoren tas också upp i motion 2003/04:MJ43 (m) yrkande 2. I motionen konstateras att tillskotten från ATG är viktiga för de svenska hästintressenterna. ATG:s konkurrenter utomlands borde enligt motionärerna avsätta motsvarande medel, t.ex. genom licensiering och fördelning i enlighet med ATG:s nuvarande avtal med staten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid många tillfällen behandlat frågor om jämställdhetsaspekten när det gäller idrott och påpekat att det för att förverkliga målet om en *jämställd idrott* krävs ett medvetet jämställdhetsarbete på alla nivåer inom idrotten. Det är också enligt utskottets uppfattning viktigt att jämställdhetsperspektivet verkligen genomsyrar all verksamhet. Utskottet förutsätter att arbetet med Idrottens jämställdhetsplan, som antogs 1989, fortsätter och att ansträngningarna att öka jämställdheten intensifieras. Utskottet har inhämtat att arbetet inom kort påbörjas med en reviderad jämställdhetsplan som kommer att behandlas på RF-stämman år 2005.

Regeringen pekar i skrivelsen på den särskilda satsningen, det s.k. Handslaget, som bl.a. skall skapa bättre förutsättningar för flickor att utöva idrott på det sätt de själva önskar. Utskottet utgår från att så också blir fallet och ser med intresse fram mot de resultat som så småningom kommer att redovisas av RF. Den första delrapporten kommer att lämnas till regeringen i mars 2004.

Utskottet ser ingen motsättning mellan det som anförs i skrivelsen om hästsportens betydelse för barn och ungdom samt vikten av att flickors intresse tas till vara och vad som sägs i motionerna 2003/04:MJ38 (s), 2003/04:MJ42 (s) i denna del och 2003/04:MJ44 (fp) yrkande 5. Något uttalande till regeringen från riksdagens sida är därför inte nödvändigt. Utskottet föreslår att miljö- och jordbruksutskottet avstyrker dessa motioner.

När det gäller begäran i motion 2003/04:MJ40 (kd) yrkande 3 om en utredning rörande fördelningen av medel mellan olika slags idrottsgrenar vill utskottet i korthet redogöra för hur specialidrottsföreningarna får medel.

Det statliga lokala aktivitetsstödet (LOK-stödet), ca 620 miljoner kronor för år 2003, fördelas bland föreningar som är anslutna till RF. Fördelningen beräknas per sammankomst och deltagartillfälle oavsett kön. Reglerna är godkända av regeringen. Föreningarna måste redovisa flickors och pojkars deltagande i aktiviteterna, vilket ger RF möjlighet att kontinuerligt följa utvecklingen av hur flickor och pojkar får del av LOK-stödet. När det gäller bidragen från RF till specialförbundens centrala verksamhet, ca 260 miljoner kronor för år 2003, bygger principerna för bidragsfördelning på treåriga budgetar och planeringsperioder samt på förbundens utveckling över tiden utifrån

ett antal kriterier i form av statistiska uppgifter. Ett av dessa kriterier är Jämställdhetsplanens delmål om representation i styrelser och valberedningar. Eftersom principerna bygger på subjektiva antaganden för RF en systematisk dialog med varje förbund om bl.a. innehållet i verksamheten och hur förbundet uppfyller de mål som RF-stämman beslutat.

I denna dialog, som förs regelbundet med varje specialidrottsförbund, diskuteras också förbundets engagemang i de övergripande projekt som drivs av RF och hur specialidrottsförbundet i fråga uppfyller Jämställdhetsplanens delmål. Flera av projekten har på olika sätt fokuserat jämställdhetsfrågor. Nämnas kan t.ex. Projekt lokal idrottsutveckling (PLI) som fått 15 miljoner kronor och Unga Ledare, med samma bidragsbelopp.

Utskottet vill också peka på det projekt som för närvarande pågår hos RF, Idrottsresurser på lika villkor. Projektet skall kartlägga, analysera och sprida kunskap om hur samhällets resurser till idrotten fördelas och utnyttjas. Bland annat skall studeras hur resurserna fördelas mellan kvinnor och män. Projektet skall också samla in goda exempel på metoder och modeller som leder till en rättvis resursfördelning. Avsikten är att resultaten skall spridas till två målgrupper, dels förtroendevalda och anställda inom idrottsrörelsen, dels kommunpolitiker och tjänstemän som arbetar med idrotts- och fritidsfrågor. Utskottet har inhämtat att projektet beräknas vara slutfört under april 2004. Om bättre jämställdhet skall uppnås mellan pojk- och flickidrotter ankommer det även på kommunerna att ta sitt ansvar när det gäller fördelningen av bidrag till anläggningar etc.

Mot bakgrund bl.a. av det pågående projektet föreslår utskottet att miljö- och jordbruksutskottet avstyrker motion 2003/04: MJ40 (kd) yrkande 3.

När det gäller motionerna som rör *spel på hästar* och konkurrensvillkoren mellan svenska och utländska spelbolag vill utskottet framhålla följande.

Riksdagen bekräftade senast våren 2003 att målen för spelpolitiken alltjämt bör vara en sund och säker spelmarknad där sociala skyddsintressen och efterfrågan på spel tillgodoses under kontrollerade former. Överskott från spel bör värnas och alltjämt vara förbehållet det allmänna eller allmännyttiga ändamål, dvs. föreningslivet, hästsporten och staten. Inriktningen är att prioritera sociala skyddshänsyn samtidigt som intresset av ett varierat spelutbud och risken för bedrägerier och olagligt spel beaktas.

Utskottet är väl medvetet om att det sedan ett antal år tillbaka pågår en utveckling där internationella aktörer tar marknadsandelar i Sverige. I syfte att stärka de svenska spelordnarnas konkurrenskraft beslutade riksdagen våren 2003 (bet. 2002/03:KrU8, rskr. 2002/03:212) om flera åtgärder, bl.a. att undantag skall få göras från det främjandeförbud som finns när det gäller deltagande i ett utom landet anordnat lotteri. Detta innebär att svenska spelordnare skall få möjlighet att samarbeta med systerorganisationer i utlandet, utöver det samarbete som redan funnits ett antal år inom de nordiska länderna när det gäller vadhållning på hästar. Samtidigt ändrades skattelagstiftningen avseende vadhållning på hästar för att jämställa s.k. internationella poolspel med rent inhemskt spel. Riksdagen avslög vid samma tillfälle, med hänvis-

ning till nämnda förändringar, en motion om översyn av trav- och galoppsportens möjligheter att konkurrera på den internationella marknaden.

Det är självfallet av största vikt att staten noga följer utvecklingen när det gäller konkurrensen från de utländska spelbolagen. Den viktigaste insatsen är emellertid enligt utskottets mening att förbättra de svenska aktörernas möjligheter gentemot de utländska när det gäller konkurrensen samt att stärka deras möjligheter att erbjuda spel under sådana former att risken för spelberoende och andra negativa sociala konsekvenser begränsas. Det kan tilläggas att finansministern nyligen i en interpellationsdebatt ansåg att det inte finns anledning att införa licenser för utländska spelbolag på den svenska spelmarknaden. Utskottet har inte någon annan uppfattning i denna fråga.

Av budgetpropositionen för år 2004 framgår att regeringen avser att se över delar av regelverket på lotteriområdet. Utskottet har inhämtat att regeringen inom kort kommer att tillsätta denna utredning, som enligt uppgift också kommer att behandla internationella frågor.

Utskottet vidhåller den bedömning av målen för spelpolitiken som gjordes för ett år sedan. Det finns inte heller skäl att föregripa översynen av reglerna på lotteriområdet. Utskottet föreslår att miljö- och jordbruksutskottet avstyrker motionerna 2003/04: MJ42 (s) i denna del och 2003/04: MJ43 (m) yrkande 2.

Utskottet har avslutningsvis inget att erinra mot det som anförs i skrivelsen och som rör utskottets verksamhetsområden.

Stockholm den 2 mars 2004

På kulturutskottets vägnar

Lennart Kollmats

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lennart Kollmats (fp), Annika Nilsson (s), Lars Wegendal (s), Kent Olsson (m), Eva Arvidsson (s), Paavo Vallius (s), Gunilla Tjernberg (kd), Peter Pedersen (v), Lena Adelsohn Liljeroth (m), Tommy Ternemar (s), Cecilia Wikström (fp), Birgitta Sellén (c), Göran Persson i Simrishamn (s), Anna Lindgren (m), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Rossana Dinamarca (v) och Matilda Ernkrans (s).

Avvikande meningar

1. Jämställd idrott

Lennart Kollmats och Cecilia Wikström (båda fp) anser:

Ridning är en sport som i mycket stor utsträckning utövas av kvinnor. Fler pojkar borde rekryteras till ridsporten, medan det borde underlättas för kvinnor att söka sig till den betydligt mer mansdominerade travsporten. Ur ett genusperspektiv är det också viktigt att ridsporten får lika bra villkor som andra sport- och fritidsverksamheter. Miljö- och jordbruksutskottet bör därför tillstyrka motionerna 2003/04: MJ38 (s) och 2003/04: MJ44 (fp) yrkande 5.

2. Jämställd idrott

Gunilla Tjernberg (kd) anser:

Kristdemokraterna motionerade redan år 1998 om att kommunerna tillsammans med de statliga bidragsgivande organen borde beakta de sociala konsekvenserna för den flickdominerade ridsporten vid bidragsfördelning och bidragsminskning. Kommunerna borde också i det sammanhanget underlätta för barn och ungdomar utan ekonomiska möjligheter att ägna sig åt ridsport. Det är uppenbart att ridsporten har svårare att hävda sina intressen gentemot ”manligare” idrotter som t.ex. fotboll och ishockey. Trots klara direktiv från Riksidrottsförbundet till specialidrottsförbunden är risken stor att de kvinno-dominerade idrotterna missgynnas vid förbundens fördelning av medel. Miss-tanken om missgynnande är ännu starkare när det gäller kommunernas prioriteringar av bidrag till olika idrotter. Det är angeläget att en oberoende utredning undersöker hur verkligheten ser ut för idrotter som domineras av flickor i förhållande till dem som domineras av pojkar. En sådan utredning skulle besvara frågor om hur fördelningen sker inom specialförbunden och om prioriteringen inom kommunerna är diskriminerande när det gäller bl.a. bidrag och medel till anläggningar. Jag föreslår därför att miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker motion 2003/04: MJ40 (kd) yrkande 3.

3. Spel på hästar

Kent Olsson, Lena Adelsohn Liljeroth och Anna Lindgren (alla m) anser:

Svensk spelmarknad är stadd i omvandling. Gemensamhetslagstiftningen öppnar för spelbolag från andra EU-länder på den svenska spelmarknaden och vidare kan aktörer från hela världen lätt nå den svenska spelaren genom det Internetbaserade spelet. De nationella monopolen kan inte längre upprätthållas, vilket också innebär att ATG:s särställning inte kan bibehållas. ATG har under åren avsatt stora belopp för främjandet av hästhållningen och ridsporten. Vi anser att ATG:s konkurrenter borde avsätta motsvarande medel för att

konkurrensvillkoren skulle bli mer jämställda. Detta kunde ske exempelvis genom licensiering av utländska spelaktörer och fördelning av licensavgifterna enligt riktlinjerna i ATG:s avtal med staten. Villkoren för svensk hästsport skulle på detta sätt förbli ungefär desamma som i dag. Vi föreslår att miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker motion 2003/04: MJ43 (m) yrkande 2.

Särskilt yttrande

Spel på hästar

Birgitta Sellén (c) anför:

Jag vill påminna om att Centerpartiet motionerat om näraliggande frågor, bl.a. totalisatorskatten, i motion 2003/04: MJ266 (c), som behandlas av skatteutskottet.

Innehållsförteckning

Till miljö- och jordbruksutskottet	1
Utskottets överväganden	2
Regeringens skrivelse.....	2
Motionerna	2
Utskottets ställningstagande	3
Avvikande meningar	6
1. Jämställd idrott, (fp)	6
2. Jämställd idrott, (kd).....	6
3. Spel på hästar, (m).....	6
Särskilt yttrande	8
Spel på hästar, (c).....	8